

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/36/2014
Identifikačné číslo spisu:	8711010300
Dátum vydania rozhodnutia:	03.09.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8711010300.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 3. septembra 2014 v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Pavla Polku v trestnej veci obvineného Q. Z. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. a iné, vedenej na Okresnom súde Poprad, sp. zn. 5T 76/2011, o dovolaní, ktoré podal obvinený Q. Z. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4To 39/2012, z 25. júla 2013 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. sa dovolanie obvineného Q. Z. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 5T 76/2011, z 19. marca 2012 bol obvinený Q. Z. uznaný za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. a z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že :

dňa 25. júla 2010 v čase okolo 05.30 h. v Poprade, po predchádzajúcom fyzickom konflikte N. Z. so štátnym občanom Talianska Z. S. na čerpacej stanici OMV v Poprade na ulici Mnoheľovej, po ktorom N. Z. ušiel, tak na autobusovej zastávke, ktorá sa nachádza oproti tejto čerpacej stanici pri ceste I/18, požadovali od S. D., aby im uviedol meno a bydlisko muža, ktorý napadol Z. S. na uvedenej čerpacej stanici a následne, keď im uviedol fiktívne meno, požadovali od neho aj uvedenie jeho bydliska, ktoré im uviesť nevedel, pričom z tohto dôvodu ho vtiahli do osobného motorového vozidla zn. BMW 745, tmavomodrej farby, nestotožneného evidenčného čísla Talianska, ktoré na služobné účely používa štátny občan Talianska Z. S. a to tak, že Q. Z. a Z. E. ho ťahali za ruky a M. U. ho tlačil odzadu do chrbta, a s týmto osobným motorovým vozidlom, ktoré viedol štátny občan Talianska Z. C. a na prednom sedadle spolujazdca sedel Z. S., premávali v meste Poprad smerom k obchodnému centru Kaufland, počas čoho sedeli na zadných sedadlách, kde S. D. sedel za spolujazdcom a na kolenách mu sedel M. U., v strede sedel Q. Z. a vedľa neho za šoférom sedel Z. E. a v priebehu jazdy od neho neustále požadovali údaje o bydlisku muža, ktorý mal fyzický konflikt s Z. S., na čo im S. D. odpovedal, že im to nevie uviesť a z tohto dôvodu ho M. U. najmenej 10-krát udrľ päsťou do oblasti tváre a nosa, Q. Z. ho udrľal laktom

pravej ruky do oblasti hlavy a v čase, keď prišli k obchodnému centru Kaufland v Poprade, tak mu Z. E. omotal opasok okolo krku a začal ho škrtiť, následne mu prikázali, aby uvedenému mužovi zavolať a keď im uviedol, že na neho nemá telefonický kontakt, premávali vozidlom na pokyn Q. Z. smerom na mestskú časť Kvetnica, kde na účelovej komunikácii vedúcej z cesty I/67 medzi Popradom a Kvetnicou, okolo 200 metrov smerom k strelnici v Kvetnici, Q. Z. a Z. E. vytiahli S. D. z vozidla tak, že ho ťahali za opasok, ktorý mal omotaný okolo krku, v čom im pomáhal M. U., ktorý S. D. ťahal za pravú ruku, a po vytiahnutí z vozidla ho ďalej ťahali asi 2 metre po chrbte na asfaltovej ceste smerom ku krajnici, kde ho posadili a Q. Z. mu dal do ruky mobilný telefón, ktorý mu vo vozidle zobral a prikázal mu, aby uvedenému mužovi zavolať a keď im znova uviedol, že na neho nemá telefonický kontakt, Q. Z. ho pästou uderil do spánkovej časti hlavy, Z. E. zozadu potiahol za opasok a pritlačil k asfaltovej ceste a keď takto ležal na bruchu, ďalej ho škrtil, pričom kľáčal na jeho chrbte, M. U. mu zozadu vytáčal nohu v členku smerom doprava a žiadal ho, aby im povedal požadované údaje, po čom im S. D. uviedol, aby ho radšej zabili, že bude mať pokoj, na čo ho začali viacnásobne kopat' spodnou časťou chodidiel do oblasti hlavy a krku, Q. Z. mu vykopol z ruky mobilný telefón NOKIA 6220, pričom následkom tohto útoku S. D. stratil vedomie a prebral sa v čase, keď osobné motorové vozidlo s obvinenými odchádzalo smerom na Poprad, čím mu spôsobili zranenia, a to ľahký otras mozgu, mnohopočetné pomliaždenia hlavy a tváre, najmä čela vľavo, nosa, líčnej oblasti vľavo, oblasti oboch očí, ľavej ušnice, záhlavia, dolnej pery, pomliaždenia a odreniny krku vľavo, ľavej ruky, ľavého stehna a podvrtnutie krčnej chrbtice s celkovou dobou liečenia 21 dní a na mobilnom telefóne NOKIA 6220 mu spôsobili škodu vo výške 16 eur.

Za to bol odsúdený podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l/ Tr. zák. a § 37 písm. h/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky. Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. mu bol výkon trestu odňatia slobody podmienene odložený a zároveň mu bol uložený probačný dohľad nad jeho správaním. Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. určil súd skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov. Podľa § 51 ods. 4 písm. c/ Tr. zák. bola obvinenému Q. Z. a ďalšiemu obvinenému Z. E. uložená povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu poškodenej poisťovni Dôvera - zdravotná poisťovňa, a.s., pobočka Nitra, náklady zdravotnej starostlivosti vo výške 779,68 € a poškodenému S. D., nar. XX. A. XXXX, trvale bytom O., ul. F. č. XXX/X, okres S. bolestné vo výške 1 116,75 €.

Na podklade odvolania prokurátora Krajský súd v Prešove rozsudkom, sp. zn. 4To 39/2012, z 25. júla 2013 podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Poprad z 19. marca 2012, sp. zn. 5T 76/2011, vo výroku o treste a procesným postupom podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol sám tak, že uložil obvinenému Q. Z. podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l/ Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. obvineného Q. Z. na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkonu trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

Obvinený Q. Z. podal prostredníctvom obhajcu dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. júla 2013, sp. zn. 4To 39/2012, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., keď tvrdí, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Z obsahu dovolania vyplýva, že obvinený Q. Z. v skutočnosti v dovolaní napáda výrok o treste rozsudku Krajského súdu v Prešove, keď tvrdí, že sa naňho hľadí, ako by nebol odsúdený, z miesta trvalého bydliska je hodnotený všeobecne, nemá záznam v evidencii priestupkov a zamestnávateľ ho hodnotí kladne. V dovolaní ďalej bez vzájomných súvislostí poukazuje na to, že v konaní pred okresným súdom vyhlásil, že nepopiera spáchanie skutku. V ďalšom rozoberá rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky súvisiacu s dovolacími dôvodmi podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. bez záveru vo vzťahu k veci a poukazuje na ustanovenie § 324 Tr. por. per analogiam znovu bez súvislosti s predmetom samotného dovolania.

Obvinený Q. Z. v dovolaní zastáva názor, že sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/

Tr. por., a preto navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa so spisovým materiálom v zmysle § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4To 39/2012, zo dňa 25. júla 2013 ako aj konaním, ktoré mu prechádzalo, bol porušený zákon v jeho neprospech a súčasne s týmto výrokom podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4To 39/2012, zo dňa 25. júla 2013 a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal predmetnú vec znovu v potrebnom rozsahu prerokovať a rozhodnúť. V zmysle § 380 ods. 4 Tr. por. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odložil, alternatívne prerušil výkon rozhodnutia, proti ktorému podal dovolanie, a to až do rozhodnutia o podanom dovolaní.

Prokurátor Krajskej prokuratúry Prešov v písomnom vyjadrení k dovolaniu z 30. apríla 2014 uviedol, že s dôvodmi dovolateľa sa nie je možné stotožniť, pričom je možné v tomto smere odkázať na odôvodnenie výroku o uloženom treste Q. Z. v napadnutom rozsudku, ktoré je založené na správne zistenom skutkovom stave a jeho právnom posúdení v súlade so zásadami ukladania trestov v zmysle príslušných ustanovení Trestného zákona. Vzhľadom na to, že nie je naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., navrhuje, aby dovolací súd odmietol podané dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Spolupáchateľ obvineného Q. Z. odsúdený Z. E. vo vyjadrení k dovolaniu zo 14. apríla 2014 uviedol, že sa stotožňuje s dovolaním Q. Z. proti rozsudku krajského súdu zo dňa 25. júla 2013.

Spolupáchateľ obvineného Q. Z. odsúdený M. U. vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že k predmetnému dovolaniu sa nevyjadruje a nezaujíma žiadne stanovisko.

Poškodený S. D. vo vyjadrení k dovolaniu obvineného Q. Z. zo 17. apríla 2014 uviedol po krátkom opise skutku, ktorý bol predmetom trestného konania, že po rozhodnutí prešovského súdu zažiarila ešte jeho iskierka viery v naše súdnictvo a prosí, aby nebola uhasená.

Najvyšší súd, ako súd dovolací, zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávneným procesným subjektom (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.); dospel však k záveru, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

Obvinený Q. Z. síce v dovolaní označil za dovolací dôvod ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ale v odôvodnení tento dovolací dôvod žiadnym spôsobom neodôvodnil.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolací súd uvádza, že jedným z dovolacích dôvodov, podľa ktorého dovolanie v trestnom konaní možno podať je, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu, dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa bol správne podriadený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Iba opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Preskúmaním dovolania dovolací súd zistil, že obvinený Q. Z. nenamieta v dovolaní správnosť právnej kvalifikácie jeho konania tak, ako bola ustálená súdmi nižšieho stupňa. Dovolaciemu súdu nezostalo potom nič iné len

konštatovať, že uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nie je daný.

Z odôvodnenia dovolania vyplýva, že základ dovolacích námietok obvineného Q. Z. tvorí nespokojnosť s uloženým trestom odvolacím súdom. Dovolací súd poukazuje na to, že v dovolaní absentuje identifikácia zákonného hmotnoprávneho (ale i procesného) ustanovenia, ktoré malo byť pri ukladaní trestu obvinenému Q. Z. odvolacím súdom porušené.

Pokiaľ nejde o situáciu, kedy výrok o treste nemôže obstať z dôvodu toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste.

Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste, okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste, môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku.

V tejto súvislosti poukazuje dovolací súd na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré bolo uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk č. 1/2011 pod bodom č. 5.

V neposlednom rade na záver dovolací súd poukazuje na to, že odvolací súd dostatočným spôsobom odôvodnil svoj výrok o treste, ktorý uložil obvinenému Q. Z. na podklade riadne zisteného skutkového stavu už súdom prvého stupňa. S argumentáciou vo vzťahu k výroku o treste, ktorú použil odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku, sa dovolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a považuje ju za zákonnú a správnu, pričom už len dodáva, že otázka primeranosti, resp. neprimeranosti uloženého trestu nie je žiadnym dovolacím dôvodom.

Treba uviesť, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu) a je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t.j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov.

Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste. Podľa názoru dovolacieho súdu, uložené tresty budú v dostatočnej miere plniť svoj účel stanovený § 34 ods. 1 Tr. zák. Všeobecne treba uviesť, že Trestný zákon vychádza zo zásady, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a ich páchatel'mi. Zmysel existencie a prípadnej aplikácie noriem trestného práva je predovšetkým v tom, aby sa trestné činy buď vôbec nepáchali, alebo páchali v čo najmenšej miere. Ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov, vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov, robí tak z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest má však okrem toho pôsobiť výchovne, a to nie len na páchatel'a, ale aj na ostatných členov spoločnosti. Pritom generálna prevencia sa má uskutočňovať prostredníctvom individuálnej prevencie. Ak sa teda páchatel'ovi zabráni v ďalšej trestnej činnosti, dáva sa tým najavo aj ostatným členom spoločnosti, ktoré správanie je nežiaduce, proti čomu je namierený Trestný zákon a takýmto spôsobom možno ovplyvňovať pozitívnu hodnotovú orientáciu občanov spoločnosti. Z hľadiska týchto úvah dovolacieho súdu možno potom dospieť k záveru, že účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. tvorí jednotu, lebo sa musí vzájomne dopĺňať. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v prvom rade v súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje chráneným záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'a. Dovolací súd uzatvára, že trest uložený obvinenému Q. Z. odvolacím súdom je trestom zákonným, ale i spravodlivým.

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného Q. Z. nie sú splnené dôvody

dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Q. Z. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.